कार्य्यादित्युपक्रमे "देवताभ्यर्चनञ्चैव" मनुः । भावे अ । अभ्यर्चायत स्त्री ।

अभ्यर्च्य त्रि० अभि+अर्च-कर्म्मणि ण्यत् । १ अभितः पूजनीये "देवाग्नयः सदाभ्यर्च्याग्रहस्थैस्तु विशेषतः" पु० । ल्यप् । २आभिमुख्येन पूजयित्वेत्यर्थे अव्य० "देवान् पितॄन् समभ्यर्च्य खादन् मांसं न दोषभाक्" मनुः ।

अभ्यर्ण त्रि० अभि+अर्द्ध-कर्मणि क्त आविदूर्थे इडभावे नि० नत्वम् । समीपे । "कालोऽभ्यर्णजलागमः कुशलिनो-वत्सस्य वार्त्तापि न" सा०द० । "अभ्यर्णमागस्कृतमस्तृ-शद्भिः" रघुः । "कृष्णार्णवाभ्यर्णचरैकहंसः" प्रतन्नमभ्यर्ण-तया विवक्षता" इति च माघः ।

अभ्यर्थना स्त्री अभि+अर्थ-भावे युच् । आभिमुख्येन प्रार्थने "अभ्यर्थनाभङ्गभयेन साधुर्माध्यस्थ्यमिष्टेऽप्यवलम्बतेऽर्थे" कुमा० । भावे ल्युट् । तत्रैव न० । [अभिमुखं याचनीये ।

अभ्यर्थनीय त्रि० अभि+अर्थ-गौणे कर्मणि अनीयर् ।

अभ्यर्थित त्रि० अभि+अर्थ-गौणे कर्मणि क्त । १प्रार्थिते "अवकाशं किलोदन्वान् रामायाभ्यर्थितो ददौ" रघुः । गौणकर्म्मीयिवक्षायां मुख्ये क्त । २प्रार्थनाकर्म्मणि ।

अभ्यर्थ्य त्रि० अभि+अर्थ-ण्यत् । प्रार्थनीये । "कार्य्येषु चैककार्य्यत्वादभ्यर्थ्योऽस्मि न वज्रिणा" रघुः । ल्यप् । अभिमुखं याचयित्वेत्यर्थे अव्य० ।

अभ्यर्दित त्रि० अभि+अर्द्द क्त । भृशपीड़िते ।

अभ्यर्हणा स्त्री अभि+अर्ह-भावे युच् । १ पूजायाम् २अभि-मुखमर्चायाञ्च । भावे ल्युट् । तत्रैव न० ।

अभ्यर्हणीय त्रि० अभि+अर्ह-अनीयर् । पूजनीये । "शा-रङ्गी मन्दपालेन जगामाभ्यर्हणीयताम्" मनुः ।

अभ्यर्हित त्रि० अभि+अर्ह-कर्मणि क्त । १पूज्ये २उचिते च ।

अभ्यवकर्षण न० अभि+अव+कृष-भावे ल्युट् । शल्याद्युद्धारे ।

अभ्यवस्कन्द पु० अभि+अव+स्कन्द-घञ् । १ शत्रोराक्रमे, २ निर्बलीकरणाय शत्रुभिः क्रियमाणे प्रहारे ३अभ्य-वसादने ४ प्रहारमात्रे, ५ आसादने, ६ प्रपाते च । ल्युटि अभ्यवस्कन्दनमप्यत्रार्थे न० ।

अभ्यवहरण न० अभि+अव-हृ-ल्युट् । भोजने ।

अभ्यवहार पु० अभि+अव+हृ-घञ् । भोजने । "अल्पान्ना-भ्यवहारेण" मनुः ।

अभ्यवहार्य्य त्रि० अभि+अव+हृ-ल्युट् । भोक्तुंयोग्ये । "सर्व्व-त्रोदरिकस्याभ्यवहार्य्यमेव" विक्र० । 'खरं विशदभ्यवहार्य्यम्' पा०भ०

अभ्यवहृत त्रि० अभि+अव+हृ-क्त । भक्षिते ।

अभ्यवायन न० अभि+अव+इण-ल्युट् । आभिमुख्येनापयाने "यत्र शुष्कस्य चार्द्रस्य च सन्धिःस्यात्तदुपगूहेत यद्यु अभ्यवायनाय" शत० ब्रा० ।

अभ्यसन न० अभि+अस-ल्युट् । १अभ्यासे २पौनःपुन्येनैक-क्रियाकरणे ३ पुनःपुनरावर्त्तने "विद्यामभ्यसनेनेव प्रसा-दयितुमर्हसि" रघुः । "स्वाध्यायाभ्यसनं चैव वाङ्मयं तप उच्यते" गीता "अनभ्यसनशीलस्य विद्येव तनुतां गता" रामा० "वेदस्वीकरणं पूर्व्वं विचारोऽभ्यसनं जपः" दक्षः ।

अभ्यसनीय त्रि० अभि+अस-आवश्यकार्थे अनीयर् । अव-श्याभ्यासयोग्ये वेदादौ ।

अभ्यसूयक त्रि० अभि+असू-उपतापे कण्ड्वा० यक् ण्वुल् । अत्यन्तासूयाकर्त्तरि सन्मार्गवर्त्तिनां गुणेषु दोषारोपके । "मामात्मपरदेहेषु प्रद्विषन्तोऽभ्यसूयकाः" गीता ।

अभ्यसूया स्त्री अभि+असू-उपतापे कण्ड्वादि० यक् प्रत्य-यान्तत्वात् अ, स्त्रीत्वात् टाप् । गुणेषु दोषारोपणे । "केनाभ्यसूया पदकाङ्क्षिणा ते" कुमा० "रूपेषु वेशेषु च साभ्यसूयाः" "शक्राभ्यसूयाविनिवृत्तये यः" "नूनं तेषा-मभ्यसूयापरोऽभूत्" इति च रघुः ।

अभ्यस्त त्रि० अभि+अस-क्त । पौनःपुन्येनैकजातीयाक्रिया कर्मणि पुनःपुनरावर्त्तिते । "शैशवेऽभ्यस्तविद्यानां यौवने विषयैषिणामिति" रघुः । २ "उभे अभ्यस्तम्" पा० उक्तयोः कृतद्वित्वयोरभयोः धातुभागयोः । "नाभ्य-स्ताच्छतुः" "अभ्यस्तस्य च" पा० ।

अभ्यस्य अव्य० अभि+अस-ल्यप् । पुनःपुनरावर्त्येत्यर्थे ।

अभ्याकाङ्क्षित न० अभि+आ+काङ्क्ष-भावे क्त । १मिथ्या-भियोगे । (मिथ्यानाभिश) कर्म्मणि क्त । २ईप्सिते त्रि० ।

अभ्याख्यान न० अभि+आ+ख्या-ल्युट् । १ मिथ्याभियोगे, "यतं मे धारयसीत्यादि" मिथ्याभियोगे २ मिथ्योद्भावने च ।

अभ्यागत पु० अभि+आ+गम+क्त । भिन्नग्रामीणे गृहं गते-ऽतिथौ "सर्व्वत्राभ्यागतो गुरुः" पुरा० । २ सम्मुखागत-मात्रे त्रि० । "अभ्यजातोऽभ्यागतत्वर्णतर्णकान्" माघः ।

अभ्यागम आभिमुख्येनागम्यतेऽत्र अभि+आ+गम-अप् । १ युद्धे । कर्मणि अप् । २ अन्तिके । करणे अप् । ३ विरोधे । भावे अप् । ४ अभ्युत्थाने ५ अभिघाते ६ अभिमुखगमने "किं वा मदभ्यागमकारणं ते" रघुः ।

अभ्यागमन न० अभि+आ-गम-ल्युट् । १ आभिमुख्ये नोद्गमने २ अभ्युत्थाने च ।

अभ्यागारिक पु० अभ्यगारे तद्गतकर्म्मणि व्याप्तः ठन् ।